

SOCIAL SEKTOR
IFO

Socialnämnden

Förstärkning öppenvård vuxna

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslås att i sin tur föreslå socialnämnden besluta att:

-förstärka missbruksvården inom individ och familjeomsorgen med ytterligare en tjänst 100% för arbete med öppenvård inom ramen för medel avsatta för externa placeringar vuxna. Tjänsten utformas som en tidsbegränsad förstärkning under 2 år för att därefter utvärderas.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Arbetet med vuxna som behöver stöd och hjälp är ett kvalificerat arbete som ofta behöver bedrivas under lång tid för att göra skillnad för den enskilde medborgaren. Det kan många gånger vara kostsamt och ibland behövs flera insatser under en människas liv för att hitta till ett liv i nykterhet eller drogfrihet. För vissa kommer det aldrig att bli så, men man kan ibland ändå hitta ett liv som är tillräckligt bra och som inte innebär någon omedelbar fara.

Socialtjänstens uppgift är att utreda människors situation efter ansökningar eller efter orosanmälningar från andra professioner eller privata nätverk. Vi ska därefter erbjuda insatser i samarbete med den enskilde. Insatserna ska vara av god kvalitet och möjliggöra positiva förändringar, till ett pris som är försvarbart.

Externa placeringar är ofta mycket dyra, framför allt om det är tvångsåtgärder eller om insatserna blir långvariga, och de ger sällan någon större positiv effekt bortsett från en tillfällig period med nykterhet eller drogfrihet. Med den kunskapen blir det viktigt att titta på andra sätt att arbeta med missbruk och beroende som kan möjliggöra fler bestående positiva effekter och som ger människor större möjligheter att styra över sina egna liv och sin situation.

Under 2015 och 2016 ökade kostnaderna för externa placeringar. Efter en genomgång av samtliga placeringar kunde konstateras dels att placeringen i flera fall inte gett det resultat som önskats men också att det hade varit möjligt att erbjuda insatser på hemmaplan som hade tillgodosett behovet. Utifrån detta genomfördes under 2017 en kompetenshöjning i arbetsgruppen i syfte att kunna erbjuda fler medborgare öppenvårdsinsatser på hemmaplan som alternativ till institutionsvård eller för att korta placeringstiden.

SOCIAL SEKTOR
IFO

En faktor som påverkat valet av insatsalternativ har varit tillgången till bostäder. Personer som utifrån sin sociala problematik har svårt på bostadsmarknaden är en växande grupp. Arbetet med hemlösa tar mycket tid och energi i anspråk för försörjningsstödshandläggarna som är de som träffar medborgare med den problematiken. Vi ser att kostnaderna för tillfälliga bostäder ökar och livskvaliteten och möjligheten att bli självförsörjande minskar för dem det berör. Att kunna erbjuda ett tätare och mer praktiskt inriktat stöd kan korta processen för medborgarna och minska kostnaderna för kommunen.

Underlag

Att uppskatta antalet ansökningar och anmälningar för nästkommande år och vad de kommer att leda till är inte möjligt, det varierar kraftigt och är inte heller jämt fördelat över året. Detta försvårar därför även prognosarbetet. Följande siffror avser missbruk/beroende och ger en uppfattning om svårigheterna:

Under 2016 fick vi in 33 ansökningar och 96 anmälningar varav 12 mynnade ut i LVM-utredningar. Det genomfördes totalt 60 utredningar och vi hade sammanlagt 22 externa placeringar under året.

Under 2017 fick vi in 68 ansökningar och 31 anmälningar varav 7 mynnade ut i LVM-utredningar. Det genomfördes totalt 63 utredningar och vi hade sammanlagt 11 externa placeringar under året.

Budgeten för externa placeringar institutionsvård 2016 var 2 163 000 kr, kostnaden var 4 486 324 kr.

Budgeten för externa placeringar institutionsvård 2017 var 3 026 000 kr, kostnaden var 2 750 937 kr.

I budgeten för 2018 finns avsatt 3 948 000 kr för externa placeringar institutionsvård.

Aktuell situation

Vi har idag ett väl genomtänkt förhållningssätt och arbetssätt som kommer att möjliggöra för fler människor framöver att få sin behandling på hemmaplan, och därigenom få bättre förutsättningar till ett hållbart nyktert och/eller drogfritt liv. Efter att ha arbetat så här under några månader ser vi att arbetet behöver kompletteras ytterligare för att ge bästa möjliga resultat, men också för att möta det behov vi kan konstatera finns.

Det är i första hand ytterligare en behandlare inom missbruk och beroendområdet som behövs. Både för individuella insatser och för arbete med grupper. Den behandlare som arbetar med detta har i dagsläget inte utrymme för att utöka verksamheten.

SOCIAL SEKTOR
IFO

Behandlingsinsatsen behöver många gånger kompletteras med ett konkret och handfast stöd, vilket skulle kunna ges genom t ex tätare hembesök och/eller överenskommelse om telefonstöd utanför ordinarie arbetstid.

Att till exempel planera och hitta strategier för att hantera inköp eller utföra andra vardagssysslor, att skaffa och bibehålla kontakter med andra och med anhöriga, kan vara exempel på sådant som behöver fungera för att nykterheten ska ha möjlighet att bli bestående. Det kan också vara att genomföra ett familjerådslag, ett behandlingsprogram eller eftervård för att behålla nykterhet eller drogfrihet. I många fall är det också viktigt att etablera kontakter med psykiatrin för att kunna ta emot den hjälp som man kan få där och sedan hitta sätt att hantera sitt mående efter det.

Efter IFO:s omorganisation under 2017 består arbetsgruppen, som arbetar med utredning och insatser för vuxna, av 2 utredande socialsekreterare (200%) och en behandlare (100%). En av utredarna har halva sin tjänst riktat mot familjefridsarbete (50%). Behandlaren arbetar med insatser i öppenvård både enskilt och i grupp samt med anhörigstöd.

Förändringen under 2017 var en omfördelning av resurser till integrationsgruppen, avslut av Utvägen i den form vi arbetat tidigare, samt att familjefridsarbetet, som tidigare fanns som en del av Utvägen, nu ligger i missbruk/beroende. Konsekvensen för vuxengruppen har blivit att vi från maj 2018 kommer att vara ½ utredartjänst kort mot tidigare.

Beslutsmotivering

Vuxengruppen har upprättat riktlinjer, genomgått kompetensutveckling och hittat ett arbets sätt som upplevs som framgångsrikt. En del komplettering av konceptet behövs, däribland en utökad behandlingsmöjlighet med fokus på flexibla insatser och möjlighet till strukturerade insatser.

Vi tror att en utökning av behandlarkompetens kan bidra till att hålla nere kostnaderna för externa placeringar vuxna ytterligare utöver det vi redan kan se.

Det är inte möjligt att möta alla behov med föreslagna insatser, i vissa fall kommer det fortfarande att behövas insatser i form av behandlingshem och beslut om tvångsinsatser. Tillgången till bostäder är något som även framöver kommer att påverka möjligheten att arbeta med varaktig förändring på hemmaplan. Dock är vi övertygade om att det dels kan bli färre externa placeringar men också kortare vistelser när placeringar väl är nödvändiga. Detta genom möjligheten till snabb mobilisering på hemmaplan redan i utredningsfasen och tillsammans med den enskilde kommunmedborgaren.

SOCIAL SEKTOR
IFO

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2018-03-20

Diarienummer
SN 2018/123

Sida
4 (4)

Christina Håkansson Jönsson
Verksamhetschef IFO
0413-28422
christina.hakansson.jonsson@hoor.se